

A KLM Cityhopper aircraft is shown in flight, banking to the right. The aircraft has a blue upper fuselage and a white lower fuselage. The text "KLM cityhopper" is visible on the side of the fuselage. The tail of the aircraft also features the KLM logo. The aircraft is flying over a lush green landscape with rolling hills and fields.

2025

Stichting Pensioenfonds KLM-Cabinepersoneel
Jaarverslag Verantwoord Beleggen

Inhoudsopgave

1

Kernpunten & vooruitblik

2

MVB-overtuigingen & aanpak

3

Sturen op broeikasgasreductie

4

Sturen op duurzaamheidsthema's

5

MVB-integratie & actief eigenaarschap

6

Screening & uitsluitingen

7

Definitielijst

8

Bijlagen

1 | Kernpunten &
vooruitblik

2 | MVB-overtuigingen &
aanpak

3 | Sturen op
broeikasgasreductie

4 | Sturen op
duurzaamheidsthema's

5 | MVB-integratie &
actief eigenaarschap

6 | Screening &
uitsluitingen

7 | Definitielijst

8 | Bijlagen

1 | KERNPUNTEN & VOORUITBLIK

Kernpunten 2025

Broeikasgasreductie

52%

minder broeikasgasemissie (scope 1 & 2) van de gemeten portefeuille ten opzichte van de benchmark.

Screening & uitsluitingen

Controversiële wapens

Tabak

UN Global compact
schenders

Controversiële landen

....Hier wil het Pensioenfonds niet in beleggen!

Bijdrage aan de duurzame ontwikkeldoelen waar
het Pensioenfonds zich vergelijkt met de standaard
benchmark zonder MVB-integratie

14% meer positieve
SDG-bijdrage dan de
benchmark
(€ 740 miljoen
positieve bijdrage)

17% minder negatieve
SDG-bijdrage dan de
benchmark
(€ 367 miljoen
negatieve bijdrage)

83% meer netto
SDG-bijdrage dan de
benchmark
(€ 372 miljoen netto
positieve bijdrage)

€ 4 miljard

Belegd pensioenvermogen. In de **bijlagen** is een volledig overzicht van de beleggingen van het Pensioenfonds opgenomen.

Overzicht en vooruitblik

Stichting Pensioenfonds KLM-Cabinepersoneel (het Pensioenfonds) heeft als primaire doelstelling het realiseren van een toekomstbestendig pensioen voor de deelnemers. Bij de invulling van het beleggingsbeleid worden duurzaamheidsfactoren meegenomen als onderdeel van de bredere afweging tussen rendement, risico en maatschappelijk verantwoord beleggen (MVB).

Uit een uitvraag onder deelnemers blijkt dat klimaatverandering als belangrijkste duurzaamheidsthema wordt gezien. In het beleggingsbeleid wordt daarom specifiek aandacht besteed aan het beperken van negatieve klimaatimpact binnen de portefeuille. Daarnaast wordt rekening gehouden met thema's als betaalbare en duurzame energie, eerlijk werk en economische groei, verantwoorde consumptie en productie en klimaatactie (dit zijn de SDG's 7, 8, 12 en 13, zoals beschreven op pagina 14).

Voor u ligt het jaarverslag van het Pensioenfonds over maatschappelijk verantwoord beleggen. Dit jaarverslag geeft een overzicht van de toepassing van maatschappelijk verantwoord beleggen in 2025 en een vooruitblik op 2026. De resultaten laten zien dat stappen zijn gezet, terwijl tegelijkertijd verdere ontwikkeling nodig blijft.

Momenteel ondergaat de wereld snelle en abrupte veranderingen. Het Pensioenfonds wordt geconfronteerd met een veranderende politieke wereldorde en groeiende verdeeldheid over duurzaamheid, terwijl de wereld het afgelopen jaar getuige is geweest van extreme weersomstandigheden en hun desastreuze gevolgen. De doelen van het Parijs Akkoord lijken steeds verder buiten bereik te raken.

Tegen deze achtergrond blijft het Pensioenfonds vasthouden aan een consistente benadering, waarbij de integratie van duurzaamheidsfactoren wordt gezien als onderdeel van het beheersen van langetermijnrisico's en het realiseren van stabiele waardecreatie.

Wet toekomst pensioenen

In het afgelopen jaar heeft de focus in belangrijke mate gelegen op de transitie naar de nieuwe pensioenregeling. Deze overgang vergde aanzienlijke inspanning en was gericht op het zorgvuldig vormgeven van een toekomstbestendige regeling binnen de geldende wettelijke kaders.

De portefeuille is ook in 2025 ingericht in lijn met het bestaande beleid, waarbij de duurzaamheidskenmerken van de portefeuille een gevolg zijn van de gehanteerde beleggingskeuzes.

Klimaatprestaties

In 2020 is het Pensioenfonds gestart met zijn doel om binnen het beleggingsbeleid te sturen op een vermindering van de CO₂-uitstoot van de beleggingen. De uitstoot van broeikasgassen van de portefeuille wordt structureel gemonitord om inzicht te verkrijgen in de ontwikkeling ten opzichte van de benchmark en de gehanteerde doelstellingen.

Deze aanpak heeft geresulteerd in een daling van de CO₂-uitstoot van circa 52% ten opzichte van de benchmark. In 2025 zijn daarnaast verschillende maatregelen toegepast binnen de portefeuille, waaronder stem- en engagementactiviteiten gericht op klimaat, beleggingen in groene staatsobligaties en allocaties naar ondernemingen met relatief gunstige

duurzaamheidskenmerken. Tegelijkertijd worden beleggingen met substantiële negatieve klimaatblootstelling vermeden.

Het Pensioenfonds heeft het afgelopen jaar vooruitgang geboekt in het verkrijgen van inzicht in de klimaatprestaties van de beleggingen. Het Pensioenfonds is nu in staat om de uitstoot van staatsobligaties te meten. Het Pensioenfonds verwacht dit inzicht de komende jaren verder te verdiepen en te benutten binnen de bestaande kaders voor beleggingsbeslissingen.

Volg het Pensioenfonds bij de stappen die het al heeft gezet om maatschappelijk verantwoord te beleggen en bij de stappen die we de komende jaren nog gaan zetten in onze Groene reis op onze website. [Onze Groene reis | klmcabinefonds.nl](https://klmcabinefonds.nl)

Duurzame wet- en regelgeving: SFDR

De afgelopen jaren heeft het Pensioenfonds voldaan aan de SFDR-wetgeving, die in 2022 werd geïntroduceerd. Als aanvulling op het reguliere jaarverslag heeft het Pensioenfonds gedetailleerde informatie verstrekt over de duurzaamheidskenmerken van de beleggingsportefeuille. Deze documentatie omvat hoe duurzaamheidsrisico's worden geïntegreerd in het beleggingsproces, de duurzaamheidskenmerken van het financiële product, en de belangrijkste nadelige effecten (PAI's) van de beleggingen op duurzaamheidsfactoren. Dit zal het Pensioenfonds ook de komende jaren blijven doen.

Er is discussie over mogelijke aanpassingen of versoepelingen van de SFDR-regelgeving. Het Pensioenfonds volgt deze ontwikkelingen nauwgezet en blijft zich inzetten voor transparante en consistente duurzaamheidsrapportage. Ook in de komende

jaren zal het Pensioenfonds blijven rapporteren conform de geldende wet- en regelgeving en de verwachtingen van deelnemers en andere belanghebbenden.

Vooruitblik 2026

Op basis van de MVB-overtuigingen (zoals beschreven op pagina 8) zijn in 2023 vijf strategische prioriteiten geformuleerd, met bijbehorende middellange- (3–5 jaar) en lange termijn (5–10 jaar) doelstellingen. Deze zijn vertaald naar zogenoemde MVB Key Performance Indicators (MVB-KPI's).

De MVB-KPI's worden ingezet om de voortgang te monitoren en, indien nodig, tijdig bij te sturen om de gestelde doelen binnen de beoogde termijn te realiseren.

In 2026 worden de doelstellingen en MVB-KPI's geëvalueerd, met als doel te waarborgen dat de impact van de portefeuille op de klimaatdoelstellingen op een consistente, transparante en verifieerbare wijze kan worden gemeten en verantwoord.

1 | Kernpunten & vooruitblik

2 | MVB-overtuigingen & aanpak

3 | Sturen op broeikasgasreductie

4 | Sturen op duurzaamheidsthema's

5 | MVB-integratie & actief eigenaarschap

6 | Screening & uitsluitingen

7 | Definitielijst

8 | Bijlagen

2 | MVB-OVERTUIGINGEN & AANPAK

MVB-overtuigingen

Het Pensioenfonds heeft als primaire doelstelling het realiseren van een toekomstbestendig pensioen voor de deelnemers. Bij de invulling van het beleggingsbeleid worden duurzaamheidsfactoren meegenomen als onderdeel van de bredere afweging tussen rendement, risico en maatschappelijk verantwoord beleggen (MVB).

Dit betekent dat bij de vormgeving en uitvoering van het beleggingsbeleid rekening wordt gehouden met aspecten op het gebied van mens, milieu en samenleving, voor zover dit past binnen de financiële doelstellingen van het Pensioenfonds. Ook bij de selectie en monitoring van leveranciers worden relevante duurzaamheidscriteria meegenomen. Het Pensioenfonds informeert deelnemers periodiek over de toepassing van duurzaamheidsfactoren in het beleggingsbeleid, zodat inzicht wordt geboden in de gemaakte keuzes en de kenmerken van de portefeuille. De toepassing van duurzaamheidsfactoren wordt geconcretiseerd langs de volgende uitgangspunten:

1. Wij streven een positieve reputatie na, ten behoeve van onze belanghebbenden en de samenleving;
2. We streven ernaar om in 2050 klimaatneutraal te zijn;
3. Een groot deel van de beleggingsportefeuille moet bestaan uit beleggingen in bedrijven, landen en projecten met positieve duurzaamheidskenmerken.

De duurzaamheidsthema's Gezondheid & welzijn en Klimaat koppelt het Pensioenfonds aan de volgende duurzame ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties (**SDG's**):

- SDG 7: Betaalbare en duurzame energie
- SDG 8: Eerlijk werk en economische groei
- SDG 12: Verantwoorde consumptie en productie
- SDG 13: Klimaatactie

Een toelichting waarom het Pensioenfonds deze standpunten belangrijk vindt en hoe de interne organisatie rondom MVB is georganiseerd, is te vinden in het **MVB-beleid** van het Pensioenfonds.

MVB risicobeheercyclus

Duurzaamheid is een integraal onderdeel van de **beleggingscyclus**. Het Pensioenfonds houdt hierbij rekening met duurzaamheidsrisico's, waaronder financiële, reputatie- en operationele risico's. Deze risico's worden nauwkeurig geëvalueerd en beheerd tijdens elke fase van de **risicobeheercyclus**.

Het Pensioenfonds maakt op basis van de geïdentificeerde risico's, gerichte beleggingskeuzes, in lijn met de MVB-doelstellingen en de risicotolerantie van het Pensioenfonds, met minimale concessies op rendement en diversificatie. Een verdere toelichting op de risicobeheercyclus en de risicohouding van het Pensioenfonds staat beschreven in het MVB-beleid.

MVB doelstellingen

Op basis van eerdergenoemde standpunten is er in 2023 een vijftal doelstellingen vastgelegd met bijbehorende, middellange- (3-5 jaar) en lange- (5-10 jaar) termijn doelen, ook wel MVB Key Performance Indicators (**MVB-KPI's**) genoemd. Deze MVB-KPI's

worden gebruikt om voortgang te meten en eventueel bij te sturen indien blijkt dat dit nodig is om de doelen binnen de aangegeven tijdsperiode te realiseren.

De vijf MVB-doelstellingen staan weergegeven op de volgende bladzijde, samen met de resultaten die in 2025 zijn behaald. Uit de tabel blijkt dat het merendeel van de doelstellingen is behaald. De doelstellingen worden elke drie jaar geëvalueerd. De eerste evaluatie is gepland voor 2026.

Doelstelling	Ambitieniveau gemiddeld	Termijn gemiddeld	KPI beoordeling 2024	KPI beoordeling 2025
1. Voor alle beleggingscategorieën een beleidsmatige integratie van ESG uitgangspunten in de investment case	100%	3-5 jaar		
2. We willen dat de carbon footprint van de beleggingsportefeuille significant lager wordt	-30%	3-5 jaar		
3. Een aanzienlijk deel van de portefeuille heeft een meetbare positieve impact op de gekozen SDG's	50%	3-5 jaar		
4a. De beleidsmatig vastgelegde ESG uitgangspunten per beleggingscategorie worden binnen liquide categorieën toegepast	80%	3-5 jaar		
4b. De beleidsmatig vastgelegde ESG uitgangspunten per beleggingscategorie worden binnen illiquide categorieën toegepast	75%	5-7 jaar		
5. Een groot deel van de beleggingsportefeuille bestaat uit Beleggingen in bedrijven, landen en projecten met positieve duurzaamheidskenmerken	70%	5-7 jaar		

1 | Kernpunten & vooruitblik

2 | MVB-overtuigingen & aanpak

3 | Sturen op broeikasgasreductie

4 | Sturen op duurzaamheidsthema's

5 | MVB-integratie & actief eigenaarschap

6 | Screening & uitsluitingen

7 | Definitielijst

8 | Bijlagen

3 | STUREN OP BROEIKASGAS-REDUCTIE

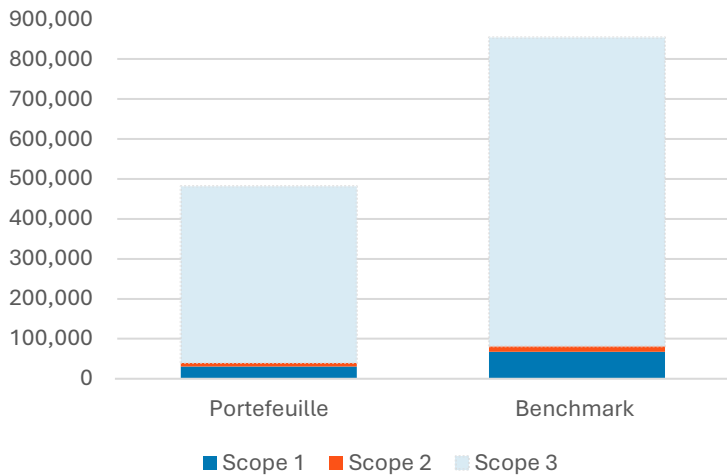
Onderweg naar Parijs: klimaatneutraal in 2050

Het Pensioenfonds ondersteunt de doelstelling van **het Akkoord van Parijs** om de uitstoot van schadelijke broeikasgassen wereldwijd terug te dringen en daarmee de negatieve impact op het klimaat te beperken en uiteindelijk zelfs te voorkomen. De gemeten emissie wordt uitgedrukt in CO₂-equivalenten (**CO₂e**). Het Pensioenfonds richt zich op drie hoofdzaken:

- Het reduceren van de CO₂e-emissie in de portefeuille in lijn met het langetermijnpad richting *net zero* in 2050.
- Inzicht hebben in de blootstelling naar mogelijke **‘stranded assets’**.

De tabel en figuur op deze pagina tonen de emissie van bedrijven in de beursgenoteerde beleggingsportefeuille gedurende 2025, en laten zien hoe de portefeuille heeft gepresteerd ten opzichte van de brede markt (benchmark)¹. De benchmark is gebaseerd op de portefeuilleallocatie, waarbij wordt gerekend met ‘grijze’ marktbenchmarks zonder integratie van duurzaamheid.

Bij de rapportage van de emissies wordt onderscheid gemaakt in scope 1, 2 en 3. Scope 1 betreft directe emissies van broeikasgassen door eigen bronnen binnen de organisatie. Scope 2 omvat indirecte emissies van broeikasgassen, veroorzaakt door de opwekking van ingekochte en verbruikte elektriciteit of warmte. Scope 3 omvat indirecte emissies die veroorzaakt zijn door bedrijfsactiviteiten van andere organisaties in de productieketen; dit betreft uitstoot door bronnen die niet in het bezit zijn van de eigen organisatie en waar het bedrijf geen directe invloed op kan uitoefenen. De tabel laat zien dat de beleggingen van het Pensioenfonds beduidend minder CO₂e hebben uitgestoten ten opzichte van de brede markt. De absolute emissies van de portefeuille, en nog in sterkere mate die van de benchmark, liggen in 2025 duidelijk lager dan in 2024. In **bijlage V** is een toelichting opgenomen die beschrijft hoe de emissiedata tot stand zijn gekomen.

Figuur 1. Absolute CO₂-emissies (in tonnen) van de beursgenoteerde beleggingsportefeuille in 2025 vergeleken met de benchmark. De benchmark is opgebouwd uit de standaard benchmark per beleggingscategorie zonder duurzaamheidsoverwegingen. Bijlage IV bevat een overzicht van de beleggingen waarvoor CO₂-emissies worden berekend. Bron: ISS

Metriek	Eenheid	2025			2024		
		Portefeuille	Benchmark	Vershil	Portefeuille	Benchmark	Vershil
Coverage	weging op basis van marktwaarde	91%	90%		92%	91%	
Scope 1 & 2 emissie	ton CO ₂ e	39.377	81.460	-52%	52.205	116.036	-55%
Scope 1, 2 & 3 emissie	ton CO ₂ e	481.499	854.301	-44%	604.750	1.027.912	-41%
Relatieve CO ₂ e voetafdruk	ton CO ₂ e (scope 1 & 2) per euro mln.	28	72	-61%	29	67	-56%

Tabel 1. CO₂-emissies (absoluut en relatief) van de beursgenoteerde beleggingsportefeuille en de benchmark in 2024 en 2025, inclusief het procentuele verschil hiertussen. De informatie is uitgesplitst naar scope 1, scope 2 en scope 3. De dekking (coverage) geeft het percentage beleggingen weer waarvan de CO₂-emissiedata beschikbaar was. Bijlage I bevat een overzicht van de beleggingen waarvoor CO₂-emissies worden berekend. Bron: ISS

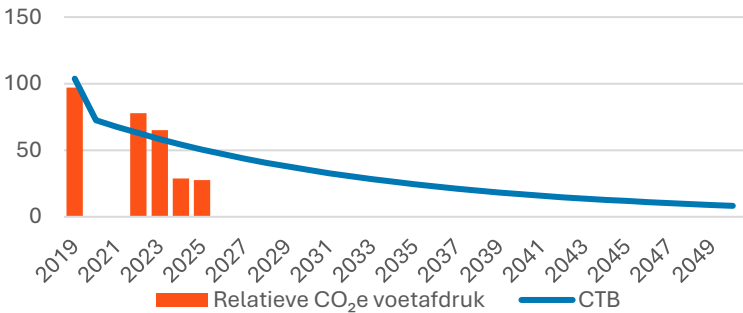
¹ Indien er geen benchmark beschikbaar is voor een categorie is de uitstoot van de beleggingen in de portefeuille voor de desbetreffende categorie meegenomen.

Relatieve CO₂e voetafdruk van de beursgenoteerde portefeuille

Het Pensioenfonds gebruikt de relatieve CO₂e voetafdruk als maatstaf om de ontwikkeling van de emissie-intensiteit van de beursgenoteerde beleggingsportefeuille te monitoren. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij het reductiepad van de Climate Transition Benchmark (CTB), dat is gebaseerd op een stapsgewijze afname van emissies in lijn met internationaal gehanteerde klimaatkaders.

Figuur 2 laat zien hoe de relatieve CO₂e voetafdruk van de beursgenoteerde beleggingsportefeuille zich heeft ontwikkeld vanaf 2019. Ook wordt de ontwikkeling van het CTB-reductiepad van 2019 tot 2050 getoond, waarbij als startpunt de relatieve CO₂e voetafdruk van de portefeuille met grijze (niet-duurzame) benchmarks wordt gehanteerd. De grafiek laat zien dat de relatieve CO₂e voetafdruk van de beursgenoteerde beleggingsportefeuille voorloopt op het reductiepad van de CTB.

Figuur 2. De staven tonen de relatieve CO₂-voetafdruk (per miljoen euro geïnvesteerd) van de beursgenoteerde beleggingsportefeuille van begin 2019 tot en met eind 2025. Als startpunt is in 2019 de standaard benchmark zonder duurzaamheidsdoelstellingen genomen. De benchmarklijn geeft het reductieplan weer van 2019 tot 2050. Bijlage I bevat een overzicht van de beleggingen waarvoor CO₂-emissies worden berekend. Bron: ISS

CO₂e voetafdruk van staatsobligaties

Afgelopen jaren heeft het Pensioenfonds de CO₂e voetafdruk van aandelen en bedrijfsobligaties gemeten. Sinds 2025 worden ook staatsobligaties meegenomen, wat de transparantie over de klimaatimpact van de portefeuille vergroot. Via staatsobligaties financiert het Pensioenfonds overheden, die op hun beurt een centrale rol spelen in het realiseren van de energietransitie en internationale klimaatdoelstellingen.

De emissies van staatsobligaties worden bepaald op basis van de economische activiteit van landen, afgezet tegen de omvang van hun economie (gemeten als het BNP, op basis van koopkrachtpariteit), wat aansluit bij internationale standaarden (PCAF: Partnership for Carbon Accounting Financials) en maakt vergelijking van landen onderling mogelijk. De consumptiemetrick corrigeert voor export en weerspiegelt de uitstoot van binnenlandse consumptie. Nederland, met een portefeuillengewicht van 9%, draagt 17% bij aan scope 1, 10% aan scope 2 en 31% aan scope 3.

Metriek	Eenheid	Absolute emissies	WACI
Coverage	weging op basis van marktwaarde	98%	98%
Scope 1	ton CO ₂ e	222.164	187
Scope 2	ton CO ₂ e	2.539	2
Scope 3	ton CO ₂ e	131.892	111
Consumptie	ton CO ₂ e	258.376	218

Tabel 2: CO₂-emissies van de staatsobligaties in de beleggingsportefeuille van het Pensioenfonds. De WACI (Weighted Average Carbon Intensity) is het gewogen gemiddelde van de uitstootintensiteit. Bron: ISS

Financiële impact door fysieke klimaatrisico's

Als de wereldwijde klimaatdoelstellingen niet worden behaald, kan het aantal overstromingen, droogteperiodes en stormen toenemen. Het Pensioenfonds heeft een inschatting gemaakt van de mogelijke financiële gevolgen hiervan. Een analyse van de beursgenoteerde beleggingsportefeuille op basis van data van ISS (een dataprovider) laat zien dat fysieke klimaatrisico's kunnen resulteren in een potentieel verlies van circa € 9,7 miljoen, oftewel circa 0,7% van de beursgenoteerde beleggingsportefeuille. Dit risico komt met name door de beleggingen in de sectoren Informatietechnologie (17%), Consumptiegoederen (16%) en Discr. Consumptiegoederen (15%).

Metriek	Eenheid	Portefeuille
Financiële impact in beursgenoteerde portefeuille	in € miljoen	9,7
Financiële impact	in % van de beursgenoteerde portefeuille	0,7%
Top 3 van sectoren waarbinnen het risico zich manifesteert	GICS-sectoren	1. Informatietechnologie (17%) 2. Consumptiegoederen (16%) 3. Discr. Consumptiegoederen (15%)

Tabel 3: Analyse uitgevoerd op de beursgenoteerde beleggingsportefeuille per eind 2025. Bijlage I bevat een overzicht van de beleggingen waarvoor de fysieke klimaatrisico's worden berekend. Bron: ISS

1 | Kernpunten & vooruitblik

2 | MVB-overtuigingen & aanpak

3 | Sturen op broeikasgasreductie

4 | Sturen op duurzaamheidsthema's

5 | MVB-integratie & actief eigenaarschap

6 | Screening & uitsluitingen

7 | Definitielijst

8 | Bijlagen

4 | STUREN OP DUURZAAMHEIDSTHEMA'S

Sturen op duurzaamheidsthema's

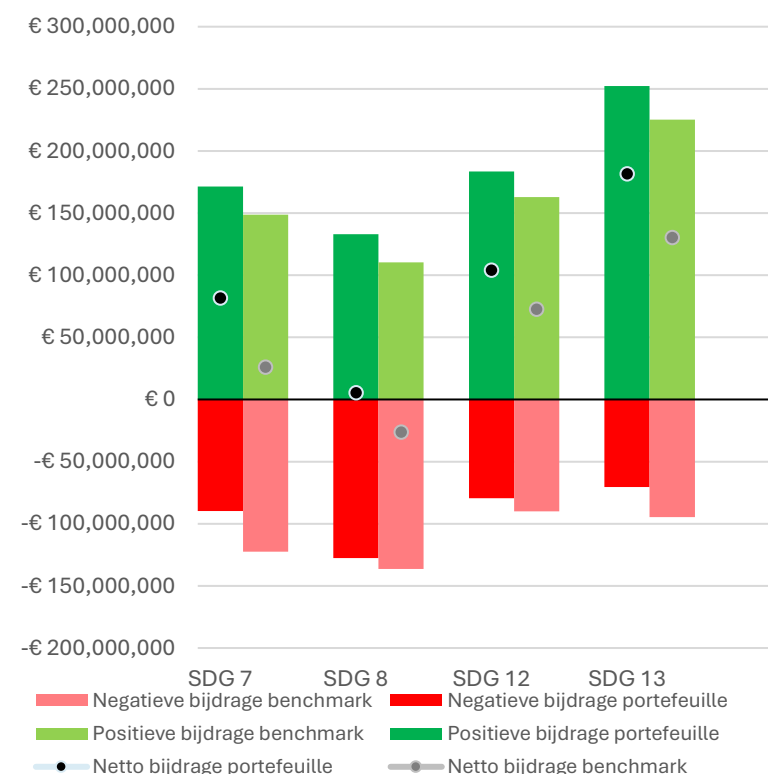
Het Pensioenfonds neemt duurzaamheidsfactoren mee in de invulling van de beleggingsportefeuille. Voor beleggingen op de beurs kijkt het Pensioenfonds vooral naar de positieve en negatieve bijdrage van de beleggingen aan SDG 7: Betaalbare en duurzame energie, SDG 8: Eerlijk werk en economische groei, SDG 12: Verantwoorde consumptie en productie en SDG 13: Klimaatactie. Voor de alternatieve beleggingen, zoals hypotheek en private equity, kijkt het Pensioenfonds naar andere indicatoren passend bij de duurzaamheidsthema's.

SDG-bijdrage van de beursgenoteerde portefeuille

In de beursgenoteerde portefeuille² worden alle beleggingen in aandelen en bedrijfsobligaties beoordeeld op hun **SDG-bijdrage**. Figuur 3 laat de positieve en negatieve bijdragen van de beursgenoteerde portefeuille van het Pensioenfonds op de focus-SDG's in 2025 zien.

In totaal heeft de beursgenoteerde portefeuille een nettobijdrage op de focus-SDG's geleverd van €372 miljoen. Dit is 83% beter dan de brede marktbenchmark. De negatieve SDG-bijdrage komt uit op €367 miljoen, wat 17% beter is dan de brede marktbenchmark. Hoewel de beleggingen van het Pensioenfonds netto een positieve bijdrage leveren aan de focus-SDG's, benadrukt de hoeveelheid

negatieve bijdrage van de focus-SDG's het belang van verdere verduurzaming binnen de portefeuille.

Figuur 3. De grafiek toont de positieve, negatieve en nettobijdrage in € van de beursgenoteerde portefeuille. De benchmark is opgebouwd uit de standaard benchmark per beleggingscategorie zonder duurzaamheidsoverwegingen. Bijlage I bevat een overzicht van de beleggingen waarvoor CO₂-emissies worden berekend. Bron: ISS

Groene obligaties voor een positieve bijdrage aan duurzaamheid

Een significant deel van de beleggingsportefeuille van het Pensioenfonds is belegd in obligaties (een soort lening) van zowel overheden als bedrijven. Het geldt dat bedrijven ophalen met deze obligaties kan in principe voor alle doeleinden worden gebruikt. In het geval van een **groene obligatie**, mag de opbrengst van de obligatie echter uitsluitend worden gebruikt om specifieke duurzame milieuprojecten te financieren. Op vergelijkbare wijze bestaan er **sociale** en **duurzame obligaties**.

Het Pensioenfonds belegt in dergelijke staatsobligaties. Per eind 2025 was circa €218 miljoen (5,5% van het totaal vermogen) van alle staatsobligaties een groene, sociale of duurzame obligatie.

Verduurzamen van vastgoed

De vastgoedsector is de afgelopen jaren steeds meer gericht op duurzaamheid. Gebouwen worden energie-efficiënter gemaakt met slimme technologieën en er is aandacht voor CO₂-reductie. Duurzame energiebronnen worden geïntegreerd in gebouwen. Deze ontwikkelingen dragen bij aan een milieuvriendelijkere en toekomstbestendige vastgoedsector, met economische voordelen voor eigenaren en gebruikers.

Naast klimaatgerelateerde aspecten richt de vastgoedsector zich steeds meer op sociale aspecten van MVB. Er is aandacht voor het

² Bijlage I bevat een gedetailleerd overzicht van de beleggingsfondsen/-mandaten waarover ESG-data beschikbaar is.

creëren van inclusieve gemeenschappen, betaalbaar wonen, toegankelijkheid voor mensen met een beperking en het stimuleren van lokale werkgelegenheid. Dit draagt bij aan een sociaal verantwoorde en gezonde samenleving.

Bij het selecteren van vastgoedfondsen houdt het Pensioenfonds rekening met deze duurzaamheidsaspecten. Het Pensioenfonds richt zich met name op duurzaamheidsscores zoals de Global Real Estate Sustainability Benchmark (**GRESB**).

Gemiddeld hebben de niet-genoteerde vastgoedbeleggingen in de portefeuille van het Pensioenfonds een GRESB-score van 85. Dit is gelijk gebleven ten opzichte van 2024.

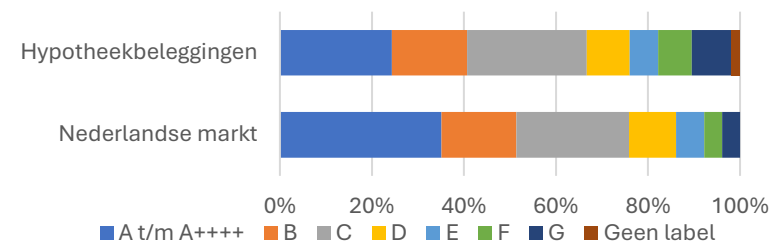
Focus op klimaat binnen hypotheek

Het Pensioenfonds belegt ook in Nederlandse hypotheekfondsen en het Pensioenfonds vindt het belangrijk om ook via deze beleggingen een positieve bijdrage te leveren aan het klimaat. Dit kan bijvoorbeeld door het aanbieden van **duurzaamheidsdepots**. Het Pensioenfonds let erop dat deze depots actief worden aangeboden. Ook is het wenselijk als hypotheekbeheerders tools aanbieden aan hun klanten om hen te helpen bij het verduurzamen van hun huis, zoals kosten-batenanalyses voor duurzame investeringen en hulp bij het vinden van geschikte aannemers en installateurs.

Een belangrijke metriek waarop de duurzaamheid van een hypotheekbeheerder wordt gemeten is het energielabel van de woningen waaraan de hypotheek zijn gekoppeld. Onderstaande grafiek toont de energielabelverdeling van de portefeuille ten opzichte van de brede Nederlandse markt. Hieruit valt te concluderen dat de hypotheekbeleggingen van het Pensioenfonds minder duurzaam zijn dan de Nederlandse markt. Het

Pensioenfonds spreekt via de fiduciair vermogensbeheerder met de externe hypotheekbeheerders over duurzaamheid.

Energielabelverhouding portefeuille vs. de Nederlandse markt

Figuur 4. Energielabels van woningen die gekoppeld zijn aan hypotheek in de portefeuille per eind 2025 (in percentages), vergeleken met de meest recente data van de algemene Nederlandse markt (per eind 2024). Bron: Compendium voor de Leefomgeving (CLO).

1 | Kernpunten & vooruitblik

2 | MVB-overtuigingen & aanpak

3 | Sturen op broeikasgasreductie

4 | Sturen op duurzaamheidsthema's

5 | MVB-integratie & actief eigenaarschap

6 | Screening & uitsluitingen

7 | Definitielijst

8 | Bijlagen

5 | MVB-INTEGRATIE & ACTIEF EIGENAARSCHAP

MVB-integratie & actief eigenaarschap voor een duurzame basis

In gesprek met bedrijven voor een duurzamere wereld

Het Pensioenfonds gaat de dialoog aan met bedrijven om aan te geven wat het fonds belangrijk vindt. Deze gesprekken worden ook wel engagement genoemd.

Engagement vormt een belangrijk onderdeel van het MVB-beleid. Door het voeren van een actieve dialoog wil het Pensioenfonds het duurzame gedrag van ondernemingen verbeteren, langetermijnwaardecreatie stimuleren en de aandeelhouderswaarde vergroten.

De engagementactiviteiten worden op drie niveaus uitgevoerd door de fiduciair vermogensbeheerder, Achmea Investment Management:

1. Normatief engagement

We spreken met ondernemingen die betrokken zijn bij (mogelijke) schendingen van internationaal erkende normen op het gebied van mensenrechten, arbeid, milieu en anti-corruptie.

2. Thematisch engagement

We adresseren specifieke governance- en duurzaamheidsthema's met als doel verbeteringen te realiseren.

3. Collectief engagement

Waar nodig werken we samen met andere beleggers om ondernemingen aan te spreken op onderwerpen binnen de duurzaamheidsthema's, zoals klimaat, biodiversiteit en mensenrechten.

1. Engagement door de fiduciair vermogensbeheerder

Achmea Investment Management voert namens het Pensioenfonds engagement uit voor de liquide beleggingsportefeuille. Engagement vormt een integraal onderdeel van het MVB-beleid en is gericht op het beïnvloeden van ondernemingen op relevante ecologische, sociale en governance (ESG) thema's.

In 2025 is met **105 ondernemingen** een dialoog gevoerd, goed voor **154 engagementdialogen**, zowel individueel als in samenwerking met andere beleggers en via internationale initiatieven.

In **bijlage II** is een overzicht opgenomen van de uitgevoerde engagementactiviteiten per onderwerp (ecologie, sociaal en governance).

2. Gezamenlijk het gesprek aangaan met ondernemingen

Het Pensioenfonds is via de fiduciair vermogensbeheerder aangesloten bij Climate Action 100+. Via dit samenwerkingsverband gaat een grote groep vermogensbeheerders en eigenaren de dialoog aan met bedrijven in CO₂-intensieve sectoren. Het gaat om 169 bedrijven die verantwoordelijk zijn voor 80% van de wereldwijde industriële emissies.

Het doel is om de opwarming van de aarde te beheersen en de transitie te maken naar een klimaatneutrale economie. Climate Action 100+ wil het bestuurlijk raamwerk van bedrijven verbeteren en de manier waarop zij over klimaat(plannen) rapporteren.

Daarnaast is het Pensioenfonds via de fiduciair vermogensbeheerder ook aangesloten bij Nature Action 100. Dit wereldwijde engagementinitiatief richt zich op het stimuleren van ambitie en concrete acties bij bedrijven om natuur- en biodiversiteitsverlies tegen te gaan. Investerders die deelnemen aan het initiatief gaan in dialoog met bedrijven in sectoren met een grote impact op biodiversiteit.

Voorbeeld van stembeleid

Loonbeleid en transparantie

In 2025 heeft Minerva de dialoog gevoerd met Next plc naar aanleiding van een aandeelhoudersresolutie over het loonbeleid in het Verenigd Koninkrijk. De resolutie verzocht om meer transparantie over onder meer beloningsniveaus, de vergelijking met het 'real Living Wage' en de impact van loonbeleid op personeelsverloop en bedrijfsresultaten.

De indiener benadrukte dat adequaat beloningsbeleid van belang is voor werknemerswelzijn, personeelsbehoud en duurzame waardecreatie, en dat lage lonen risico's vormen voor zowel ondernemingen als bredere sociaal-economische systemen.

Het bestuur van Next adviseerde tegen de resolutie te stemmen en gaf aan te streven naar eerlijke en concurrerende beloningen, met behoud van flexibiliteit in het beloningsbeleid.

Wij hebben vóór de resolutie gestemd, vanuit het belang van meer transparantie over loonpraktijken en human capital management. Betere rapportage stelt beleggers beter in staat om risico's en kansen op het gebied van personeel, productiviteit en veerkracht te beoordelen.

De resolutie ontving circa 26% steun van aandeelhouders, wat duidt op significante aandacht van beleggers voor dit thema.

Bron: Minerva Analytics

Invloed uitoefenen door te stemmen

Het Pensioenfonds wil ondernemingen aanzetten tot een duurzamer beleid door middel van stemmen op aandeelhoudersvergaderingen. Hoog op de agenda staan onderwerpen zoals een rechtvaardig beloningsbeleid, het bevorderen van goede arbeidsomstandigheden en het respecteren van mensenrechten.

Het Pensioenfonds stemde via Minerva Analytics, een organisatie die namens het Pensioenfonds stemt, in lijn met zijn voorkeuren, in 35,8% van de stemmingen tegen de voorstellen van het management. Dat kon verschillende redenen hebben. Deze stemmingen betreffen vaak zaken als overnamebeschermingen, reorganisaties, vergoedingen van het management en aandelenuitgiften, maar kunnen ook over MVB-onderwerpen gaan. Het Pensioenfonds is in 2025 bijvoorbeeld in gesprek gegaan met Next plc (zie het voorbeeld).

De tabel in bijlage III toont een gedetailleerd overzicht van het stemgedrag.

1 | Kernpunten & vooruitblik

2 | MVB-overtuigingen & aanpak

3 | Sturen op broeikasgasreductie

4 | Sturen op duurzaamheidsthema's

5 | MVB-integratie & actief eigenaarschap

6 | Screening & uitsluitingen

7 | Definitielijst

8 | Bijlagen

6 | SCREENING & UITSLUITINGEN

Screening & uitsluitingen om nadelige effecten van beleggen te voorkomen

Wettelijke uitsluitingen van landen en/of bedrijven

Het Pensioenfonds wil niet beleggen in bedrijven of landen waarvoor een wettelijk besluit tot een handelsembargo door de Europese Unie (EU-sanctielijst) of de Verenigde Naties (VN-Veiligheidsraad-sanctielijst) is afgegeven.

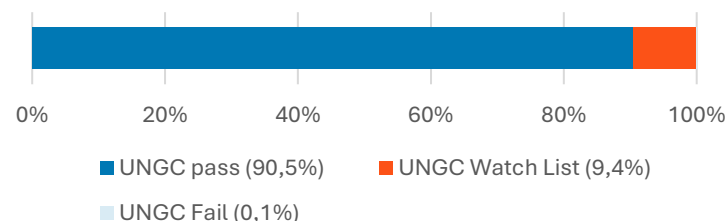
Ook wil het Pensioenfonds niet beleggen in ondernemingen die betrokken zijn bij de productie, toelevering, distributie of verkoop van **controversiële wapens**. Alleen als er binnen beleggingsfondsen voor een heel klein deel belegd wordt in deze wapens is dit wettelijk gezien geoorloofd. Het Pensioenfonds heeft geen beleggingen in ondernemingen die in verband worden gebracht met controversiële wapens

Screenen van bedrijven die maatschappelijke normen ernstig overschrijden

Het Pensioenfonds wil niet beleggen in bedrijven die ernstige negatieve impact veroorzaken op de samenleving. Als een bedrijf dit toch doet, kiest het Pensioenfonds ervoor om het bedrijf uit te sluiten. Om dergelijke bedrijven te identificeren worden de UN Global Compact Principles (**UNGCP**) als maatstaf gebruikt.

Ondernemingen die negatief scoren op de UNGCP moeten doorgaans kosten maken om schade te herstellen, onder andere door juridische claims. Het overschrijden van deze normen heeft naast maatschappelijke en reputatiegevolgen vaak ook financiële gevolgen. In de onderstaande figuur is te zien dat per eind 2025

ongeveer 0,1% van de beursgenoteerde portefeuille is belegd in ondernemingen met schendingen van de UN Global Compact Principles.

Figuur 7. Percentage beleggingen in de beursgenoteerde portefeuille die voldoen aan, risico lopen op schending van, of niet voldoen aan de UN Global Compact Principles (UNGCP) per eind 2025. Bijlage I bevat een overzicht van de beleggingen die hierop worden getoetst. Bron: MSCI

Uitsluiten van bedrijven om negatieve effecten op de duurzaamheidsthema's te voorkomen

Het Pensioenfonds houdt rekening met de negatieve impact van haar beleggingen op het milieu en de samenleving om zo het financiële risico op waardevermindering te voorkomen. Daarom is er een inventarisatie gemaakt van de belangrijkste (potentiële) negatieve effecten met betrekking tot de duurzaamheidsthema's van het Pensioenfonds. Een voorbeeld van zo'n negatief effect is tabaksconsumptie.

Roken brengt ernstige schade toe aan de gezondheid en daarom heeft het Pensioenfonds besloten niet te willen beleggen in

bedrijven die betrokken zijn bij de productie, toelevering, distributie en/of verkoop van tabak en gerelateerde producten. Het Pensioenfonds heeft geen beleggingen in ondernemingen die inkomsten halen uit tabak (waaronder producten zoals vapes).

De uitsluitingslijst is gepubliceerd op de website van het Pensioenfonds.

1 | Kernpunten & vooruitblik

2 | MVB-overtuigingen & aanpak

3 | Sturen op broeikasgasreductie

4 | Sturen op duurzaamheidsthema's

5 | MVB-integratie & actief eigenaarschap

6 | Screening & uitsluitingen

7 | Definitielijst

8 | Bijlagen

7 | DEFINITIELIJST

Definitielijst

Akkoord van Parijs

Een in december 2015 ondertekende internationale overeenkomst met als doel klimaatverandering tegen te gaan en de investering in een duurzame, koolstofarme toekomst te versnellen. De centrale doelstelling is om de wereldwijde stijging van de temperatuur ruim onder 2 graden Celsius ten opzichte van het pre-industriële niveau te houden en om een inspanning te leveren om de temperatuurstijging te beperken tot niet meer dan 1,5 graden.

Beleggingscyclus

Het proces waarbij het Pensioenfonds zijn beleggingsstrategie bepaalt en uitvoert om rendement te genereren en aan toekomstige pensioenverplichtingen te voldoen. Dit omvat verschillende fasen, waaronder het vaststellen van doelstellingen, het selecteren van beleggingen, het monitoren van de prestaties en het periodiek herzien van de strategie.

Climate Action 100+

Climate Action 100+ is een wereldwijde coalitie van meer dan 500 institutionele beleggers die druk uitoefent op grote vervuilende bedrijven om ambitieuze klimaatdoelstellingen te stellen en actie te ondernemen om klimaatverandering tegen te gaan.

Climate Transition Benchmark

De Climate Transition Benchmark (CTB) is een maatstaf die kan worden gebruikt om de prestaties van beleggingsportefeuilles te beoordelen op hun naleving van de doelstellingen van het Klimaatakkoord van Parijs.

De CTB hanteert een methodologie die is gebaseerd op de emissiereductiedoelstellingen van het Klimaatakkoord van Parijs. Het startpunt van het CTB-emissiereductietraject wordt bepaald aan de hand van de assetallocatie van de beursgenoteerde beleggingsportefeuille per ultimo 2019. In het eerste jaar (2020) bevat de CTB een reductie van 30%. Vervolgens kent het traject een verdere emissiereductie van 7% per jaar tot en met 2050.

CO₂e

Een eenheid voor de impact van een broeikasgas, aangegeven als de hoeveelheid CO₂ met een equivalent effect op de opwarming van de aarde. De hoeveelheid CO₂ wordt gewoonlijk uitgedrukt in ton. Een ton is equivalent aan 1000 kg.

CO₂-intensiteit

Dit is een maatstaf die aangeeft hoeveel CO₂-uitstoot er plaatsvindt per eenheid van productie, activiteit of economische waarde. Het wordt vaak gebruikt om de milieuprestaties van bedrijven of sectoren te meten en te vergelijken. Een hoge CO₂-intensiteit geeft aan dat er veel CO₂-uitstoot is in verhouding tot de hoeveelheid geproduceerde goederen of diensten.

Controversiële wapens

Wapens met een onevenredig groot en nietsontziend effect op burgers, soms nog jaren nadat er aan een conflict een einde is gekomen, worden doorgaans aangemerkt als controversieel. In de meeste gevallen zijn dit antipersoonsmijnen, kernwapens, clusterwapens, biologische en chemische wapens, verarmd uranium en munitie van witte fosfor. De meeste wapens die als controversieel worden gezien vallen onder internationale

verdragen zoals het verdrag over clustermunitie en het verdrag over het verbod op antipersoonsmijnen.

De Nederlandsche Bank (DNB)

DNB is de centrale bank van Nederland en bewaakt de financiële stabiliteit. DNB stimuleert duurzaam beleggen en moedigt financiële instellingen aan om duurzaamheid te integreren in hun beleid.

Duurzaamheidsdepot

Een duurzaamheidsdepot bij hypotheek is een regeling waarmee consumenten extra geld kunnen lenen om hun woning duurzamer te maken. Met maximaal € 25.000 of 6% van de woningwaarde kunnen ze bijvoorbeeld isolatie, dubbel glas, HR-ketels, warmtepompen en zonnepanelen installeren. Het doel is om energieverbruik te verminderen en bij te dragen aan het klimaat.

Duurzame benchmarks

Duurzame benchmarks zijn indices die de prestaties van duurzame beleggingen meten. Ze bestaan uit financiële instrumenten van bedrijven die voldoen aan duurzaamheidscriteria. Beleggers gebruiken ze om duurzaamheid in hun beleggingen te integreren en te vergelijken met traditionele indices.

Duurzame obligaties

Duurzame obligaties (ook bekend als sustainable bonds) omvatten t.o.v. **groene obligaties** een breder scala aan duurzaamheidsdoelen. Naast milieuaspecten kunnen de opbrengsten van duurzame obligaties ook worden gebruikt voor sociale projecten, zoals het bevorderen van sociale inclusie, het

verbeteren van de toegang tot onderwijs en gezondheidszorg en het bevorderen van gendergelijkheid.

Engagement

Het streven om het gedrag van een onderneming te beïnvloeden waarin een fonds belegt met als doel de werkwijzen op het gebied van milieu, samenleving en/of bestuur (ESG) te verbeteren. Zo kan er met de raad van bestuur een gesprek worden aangegaan over het verbeteren van de arbeidsomstandigheden bij de bewuste onderneming.

ESG

ESG is de Engelse afkorting voor factoren op het gebied van milieu, samenleving en bestuur (environmental, social & governance). Aan de hand van die drie centrale factoren wordt doorgaans de duurzaamheid van de activiteiten van een onderneming of van een belegging beoordeeld.

ESG-ratings

De ESG-rating is een systematiek waarbij een dataleverancier (in dit geval MSCI ESG Research) bedrijven beoordeelt op hun MVB-beleid en uitvoering daarvan. Deze beoordeling levert een score ('rating') op. De score AAA is de hoogst mogelijke rating, CCC de laagst mogelijke rating.

Fiduciair vermogensbeheerder

Het fiduciair vermogensbeheer van het Pensioenfonds is uitbesteed aan AIM. Zij adviseren en integreren alle aspecten van vermogensbeheer zoals het opstellen van de beleggingsstrategie, het samenstellen van de beleggingsmix en het actief beheren of uitbesteden van portefeuilles.

GRESB

GRESB (Global Real Estate Sustainability Benchmark) is een onafhankelijke benchmark (referentie-index) die vastgoedfondsen

en -portefeuilles wereldwijd beoordeelt en vergelijkt op hun duurzaamheidsprestaties. De benchmark geeft inzicht in hoe de vermogensbeheerder, of bijvoorbeeld de lokale beheerder van een winkelcentrum, omgaat met milieu-, sociale en bestuurlijke aspecten. Op basis van de GRESB-score kan er een goede vergelijking worden gemaakt tussen verschillende vastgoedbeleggingsfondsen. Hoe hoger de GRESB-score, hoe duurzamer het vastgoedfonds.

Goed ondernemingsbestuur

Ook wel bekend als corporate governance, verwijst naar het geheel van regels, processen en structuren die worden gebruikt om een bedrijf effectief en verantwoord te leiden en te beheren. In de context van ESG verwijst het naar de manier waarop een bedrijf zijn bestuurlijke processen en structuren inzet om op een ethische, verantwoorde en duurzame manier te opereren. Dit omvat onder andere het waarborgen van transparantie en integriteit in besluitvorming, het beschermen van de belangen van alle belanghebbenden, het stimuleren van diversiteit en inclusie binnen de organisatie, en het aannemen van effectieve mechanismen om risico's te beheren en naleving van regelgeving te waarborgen.

Groene obligaties

Een groene obligatie is een financieel instrument dat wordt uitgegeven door bedrijven, overheden of andere organisaties om specifiek te worden gebruikt voor groene projecten.

De opbrengsten van een groene obligatie worden gebruikt om specifieke groene projecten te financieren, zoals hernieuwbare energieprojecten, energie-efficiëntie-initiatieven, waterbeheer en klimaatadaptatieprojecten. Door te investeren in groene obligaties kunnen investeerders bijdragen aan een duurzamere toekomst.

MVB

Maatschappelijk verantwoord beleggen. In dit document worden de begrippen MVB, duurzaamheid en ESG afwisselend gebruikt, maar ze hebben dezelfde betekenis.

MVB-integratie

Onder de integratie van MVB wordt in het algemeen het meewegen van (risico)factoren op het gebied van milieu, samenleving en bestuur in financiële analyses en besluitvorming verstaan, naast de financiële risicofactoren, met als doel de reële waarde van een bepaalde belegging te beoordelen en de beleggingsresultaten te versterken. Het bewaken van en rapporteren over dergelijke risico's in een portefeuille kan eveneens tot die integratie behoren.

MVB-KPI's

Dit zijn middellange-termijn (3-5 jaar) en lange-termijn (5-10) doelen (Key Performance Indicators, KPI's) die aansluiten bij het MVB-beleid. Aan de hand van deze MVB-KPI's wordt de voortgang van het behalen van MVB-doelstellingen gemeten zodat indien nodig hierop kan worden bijgestuurd.

MVB-beleid

In dit document staat beschreven hoe om wordt gegaan met maatschappelijk verantwoord beleggen. Het beleidsdocument is te vinden in de volgende link: [MVB-beleid](#).

Net zero

Net zero is de benaming van een situatie waarin de uitstoot van wereldwijde broeikasgassen door menselijke activiteit in evenwicht is met de hoeveelheid die wordt verwijderd uit de atmosfeer. In zo'n emissieneutrale situatie is er nog altijd sprake van de uitstoot van CO₂, maar wordt er een gelijke hoeveelheid koolstof uit de atmosfeer gehaald als erin wordt gepompt. Het resultaat: nul toename van de netto-uitstoot. Dat kan worden

gerealiseerd door enerzijds de emissies te verlagen en anderzijds emissies te compenseren door activiteiten als herbebossing of de opvang van CO₂.

Risicobeheercyclus

De risicobeheercyclus omvat het identificeren van risico's, het bepalen van de risicobereidheid, het beoordelen van risico's, het nemen van risicomitigerende maatregelen en het monitoren en evalueren van risico's. Het Pensioenfonds identificeert hier duurzaamheidsrisico's mee, door middel van kwantitatieve en kwalitatieve benaderingen, zoals portefeuille-screenings, scenario-analyses en dialogen met specialisten. Risicobereidheid wordt vastgesteld voor elk materieel duurzaamheidsrisico, en het Pensioenfonds neemt maatregelen om de blootstelling aan risico's te verlagen en te beheren. Monitoring vindt plaats aan de hand van risico-indicatoren en rapportages, en periodieke evaluaties zorgen ervoor dat de risicomanagementcyclus up-to-date blijft.

SDG's

SDG's, oftewel Sustainable Development Goals, zijn 17 doelen die zijn opgesteld door de Verenigde Naties om concrete wereldwijde problemen op te lossen. Deze doelen streven naar een duurzame toekomst voor iedereen, waarbij thema's zoals armoedebestrijding, gendergelijkheid, klimaatactie en goede gezondheid en welzijn centraal staan. Ze dienen als richtlijnen en stimuleren landen, organisaties en individuen om actie te ondernemen en bij te dragen aan een betere wereld voor huidige en toekomstige generaties.

SDG-maatwerkindices

Dit zijn duurzaamheidsindices specifiek gericht op SDG's. Een bijdrage aan SDG's is een van de duurzaamheidscriteria die is meegenomen in de opbouw van deze **duurzame benchmark**.

SDG-bijdrage

De SDG-bijdrage geeft aan hoeveel positieve én/of negatieve invloed de activiteiten van een bedrijf hebben op specifieke SDG's. De score houdt rekening met hoe ondernemingen de negatieve effecten beperken en hoe zij gebruik maken van bestaande en nieuwe mogelijkheden om positief bij te dragen aan de SDG's.

Voor elk van de 17 SDG's wordt de impact van een bedrijf bepaald aan de hand van drie pijlers:

- de producten en diensten van het bedrijf;
- de bedrijfsvoering van het bedrijf;
- de betrokkenheid bij en de snelheid van reageren op controverses.

Op basis van deze drie pijlers wordt per bedrijf een score van -10 (sterk negatieve SDG-bijdrage) tot +10 (sterk positieve SDG-bijdrage) berekend.

Indien een bedrijf bijvoorbeeld een +10-score heeft, wordt 100% van de beleggingswaarde beschouwd als positieve bijdrage op de desbetreffende SDG. Indien de score bijvoorbeeld -4 is dan wordt 40% van de beleggingswaarde beschouwd als negatieve bijdrage op de desbetreffende SDG.

SFDR

De verordening met betrekking tot informatieverschaffing over duurzaamheid wordt in de wandelgangen meestal aangeduid via de Engelse afkorting SFDR (voor Sustainable Finance Disclosure Regulation). Met deze verordening wil de Europese Unie (EU) duurzaamheid in de financiële sector stimuleren. Van deelnemers aan financiële markten, zoals vermogensbeheerders, beleggingsorganisaties, pensioenfonds en verzekeraars, wordt verwacht dat ze informatie verschaffen over de gehanteerde duurzaamheidspraktijken en de ESG-factoren die bij het

besluitvormingsproces voor beleggen in overweging zijn genomen. Het doel van de SFDR is om transparantie te verschaffen aan beleggers, onder andere door een classificatie (artikel 6-, 8- of 9) in te voeren die van toepassing is op alle beleggingsproducten die binnen de EU worden verkocht.

Sociale obligaties

Obligaties die worden uitgegeven om financiering te verschaffen voor projecten met een sociaal doel. Deze obligaties worden uitgegeven door overheidsinstellingen, ontwikkelingsbanken, non-profitorganisaties en bedrijven die zich inzetten voor maatschappelijke doelen.

Transitierisico

Verwijst naar de potentiële financiële en operationele risico's die bedrijven kunnen lopen tijdens de overgang naar een duurzamere economie. Dit risico ontstaat doordat er veranderingen kunnen optreden in wet- en regelgeving, marktvraag en technologie die invloed hebben op bedrijven die afhankelijk zijn van niet-duurzame praktijken. Bedrijven die niet tijdig kunnen aanpassen aan deze veranderingen kunnen financiële verliezen, reputatieschade en marktaandeelverlies ervaren. Daarom is het belangrijk voor bedrijven om transitierisico's te identificeren en proactieve maatregelen te nemen om zich aan te passen aan een duurzame economie.

Uitsluitingslijst

De uitsluitingslijst is een lijst van bedrijven, landen of overheden waarin het Pensioenfonds niet wenst te investeren vanwege ethische, sociale of milieuoverwegingen.

UNGCP

UNGCP staat voor United Nations Global Compact Principles, wat in het Nederlands het "Global Compact van de Verenigde Naties"

betekent. Het is een initiatief van de Verenigde Naties dat tot doel heeft om bedrijven aan te moedigen en te ondersteunen bij het implementeren van universeel geaccepteerde duurzaamheidsprincipes en het bevorderen van verantwoord en ethisch ondernemerschap. Er wordt getoetst of een bedrijf betrokken is geweest bij een UNGCP-schending. Dit leidt tot een Pass-, Fail- of Watch List-score. Een *Fail* betekent dat het bedrijf betrokken is bij controversiële zaken die op grote schaal schade veroorzaken. Een *Watch List* score wordt toegekend als het bedrijf betrokken is bij een controversiële zaak die (nog) niet direct als een schending van de Global Compact beoordeeld kan worden, bijvoorbeeld omdat een zaak nog onderwerp is van een gerechtelijke procedure.

1 | Kernpunten & vooruitblik

2 | MVB-overtuigingen & aanpak

3 | Sturen op broeikasgasreductie

4 | Sturen op duurzaamheidsthema's

5 | MVB-integratie & actief eigenaarschap

6 | Screening & uitsluitingen

7 | Definitielijst

8 | Bijlagen

8 | BIJLAGEN

Bijlagen

Bijlage I: Overzicht vermogensfondsen en -mandaten per eind 2025

Beleggingscategorie	Omvang in EUR (in mln.)	Percentage in portefeuille	In scope voor ESG-metingen
Aandelen ontwikkeld Wereld	936.7	23.4%	Ja
Aandelen opkomend Wereld	240.3	6.0%	Ja
Bedrijfsobligaties	89.5	2.2%	Ja
Hoogrentende bedrijven	117.0	2.9%	Ja
Niet-genoteerd vastgoed	346.4	8.7%	Ja
Hypothecaire leningen	494.3	12.4%	Nee
Onderhandse leningen	144.6	3.6%	Nee
Staatsobligaties	925.3	23.1%	Ja
Private equity	225.3	5.6%	Nee
Alternative credit	362.3	9.1%	Nee
Rekening-courant	6.5	0.2%	Nee
Geldmarktmiddelen	384.2	9.6%	Nee
Portefeuille excl. derivaten	4,272.3	107%	
Valuta-overlay	131.7	3.3%	Nee
Renteswaps	-416.7	-10.4%	Nee
Totaal portefeuille	3,987.3	100%	92.0%

Bijlage II: Engagements door de engagement manager³

Het totale aantal engagements bedroeg 626⁴, waarbij verschillende ESG-onderwerpen zijn geadresseerd met 251 bedrijven.

Bedrijven	Regio's			
	Opkomende markten	Europa	Noord-Amerika	Verenigd Koninkrijk
Totaal aantal bedrijven met engagements	27	58	107	16
Engagement-onderwerpen:				
Milieu	56%	58%	45%	50%
Governance	24%	9%	15%	9%
Sociaal	14%	21%	28%	33%
Strategie, risico en communicatie	7%	13%	12%	9%

Engagements door de engagement manager per thema en regio's

Bedrijven	Regio's		
	Mondiaal	Australië en Nieuw-Zeeland	Ontwikkeld Azië
Totaal aantal bedrijven met engagements	226	6	12
Engagementonderwerpen:			
Milieu	50%	57%	35%
Governance	14%	13%	33%
Sociaal	25%	26%	21%
Strategie, risico en communicatie	11%	4%	10%

³ Data van Q1 2025 tot en met Q3 2025, Q4 2025 data is niet beschikbaar

⁴ Met een onderneming kan over meerdere thema's tegelijkertijd een dialoog worden gevoerd. Deze dialoog kan gericht zijn op zowel bewustwording als verandering. Dit kan tot enige overlapping leiden.

Bijlage III: Stemgedrag in 2025⁵

Resolutiecategorie	Totaal
Aantal aandeelhoudersvergaderingen	2.917
Aantal agendapunten	33.279
Agendapunten waar voor het advies van het management gestemd is	21.952
Agendapunten waarbij tegen het advies van het management gestemd is	10.039
Onderwerpen waar het meest tegen het advies van het management is gestemd	het benoemen van leden voor de raad van bestuur, excessieve beloningen en audit en rapportage
Agendapunten gerelateerd aan aandeelhoudersrechten	11845
Agendapunten gerelateerd aan duurzaamheid	251

^{5 5} Data van Q1 2025 tot en met Q3 2025, Q4 2025 data is niet beschikbaar

Meer informatie over de uitvoering van het stembeleid en de dialoog die de vermogensbeheerders van het Fonds voeren

Bijlage IV: Overzicht SDG-bijdrage vermogensfondsen en -mandaten per eind 2025 per miljoen geïnvesteerd vermogen

Beleggingsfonds/-mandaat	SDG 1	SDG 2	SDG 3	SDG 4	SDG 5	SDG 6	SDG 7	SDG 8	SDG 9	SDG 10	SDG 11	SDG 12	SDG 13	SDG 14	SDG 15	SDG 16	SDG 17
BlackRock ICS Euro Liquidity Fund	14,8	12,2	34,2	0,1	29,5	20,6	22,9	11,0	33,6	34,1	-1,5	15,4	9,6	12,0	14,9	16,7	26,1
Goldman Sachs Euro Liquid Reserves Fund	9,4	6,8	20,3	0,0	16,6	11,3	12,8	6,9	19,8	20,0	-0,8	7,6	5,0	6,7	7,4	9,7	15,8
KLM Cabine Emerging Markets Active Equity Pool	10,2	1,0	40,6	0,2	34,4	13,8	3,8	13,8	55,1	59,6	5,3	7,2	8,0	5,0	1,0	56,4	70,0
KLM Cabine Global Active High Yield Bonds Pool	2,9	-0,9	12,3	0,1	8,8	-2,4	-6,8	0,1	16,6	19,2	6,1	-3,4	-1,0	-0,7	-0,7	18,9	18,6
KLM Cabine Global Active Leveraged Loans Pool	0,0	0,0	0,2	0,0	0,3	-0,1	-0,2	-0,1	0,4	0,4	0,1	-0,2	-0,2	0,0	0,0	0,4	0,4
KLM Cabine Global AWCI Passive Low Volatility Equity Pool	11,9	0,6	33,6	-0,3	42,2	6,7	-2,6	-7,7	63,5	45,1	18,7	8,5	21,8	8,0	0,0	58,0	64,2
KLM Cabine Global Developed Passive Large & Midcap Equity Pool	38,0	-3,0	142,1	-5,6	127,7	63,9	52,0	-21,8	217,8	165,7	30,6	63,9	133,7	23,1	-5,2	190,6	183,6
KLM Cabine Passive Emerging Market Debt (HC) Pool	3,0	0,0	-0,6	0,0	-1,4	-0,1	-2,7	-0,5	1,3	1,6	0,7	-0,1	-5,2	-1,6	-1,0	1,2	2,2
KLM Cabine Passive Global Investment Grade Corporate Bonds Pool	7,9	0,0	17,4	-0,1	18,3	6,4	2,6	3,7	25,3	23,9	5,0	5,0	10,1	2,2	1,7	17,3	23,1

Bijlage V: Toelichting klimaatdata

Klimaatdata van bedrijven wordt verzameld voor de liquide beleggingscategorieën via de dataprovider ISS ESG.

Het proces dat ISS ESG toepast om scope 1 en 2 emissies te bepalen is op hoofdlijnen als volgt:

- Klimaatdata van ondernemingen wordt verzameld op basis van de jaarverslagen en andere publieke bronnen. In dit rapport wordt gebruik gemaakt van de jaarverslagen van ondernemingen per eind 2025. Wereldwijd rapporteren ongeveer 25.000 beursgenoteerde ondernemingen over hun emissie.
- Alle data wordt gecontroleerd op betrouwbaarheid. Wanneer dit niet als betrouwbaar wordt gezien, wordt de data verwijderd.
- Een schatting wordt gemaakt voor de emissie van de bedrijven waarvoor data ontbreekt. Uit historische data blijkt dat de accuraatheid van deze schatting verschilt per sector maar minder dan 30% afwijkt van de daadwerkelijke emissie van een bedrijf.
- Emissie wordt toegekend aan de portefeuille op basis van eigenaarschap van de onderneming. Als het Pensioenfonds bijvoorbeeld 0,1% van een onderneming bezit, krijgt het 0,1% van de emissie van de onderneming toegewezen.

De scope 3-emissies van ondernemingen worden vastgesteld conform het CO₂e /GHG-protocol: omdat er nog onvoldoende bedrijven rapporteren wordt per sector vastgesteld wat de emissie in de waardeketen is en aan het bedrijf toegekend. Scope 3-data is daarom nog niet geschikt om individuele bedrijven, binnen sectoren, te beoordelen.

Disclaimer

Alle cijfers, figuren en uitingen in dit verslag zijn uitsluitend bedoeld voor informatieve doeleinden. Hoewel we ernaar streven om nauwkeurige en actuele informatie te verstrekken, kunnen er geen rechten worden ontleend aan de inhoud van dit verslag. Het Pensioenfonds aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid voor eventuele onjuistheden of onvolledigheden in de verstrekte informatie.

Alle afbeeldingen gebruikt in dit verslag zijn afkomstig van <https://unsplash.com>. Voor de gratis afbeeldingen verleent Unsplash een onherroepelijke, niet-exclusieve, wereldwijde auteursrechtlicentie om foto's kosteloos te downloaden, te kopiëren, te wijzigen, te distribueren, uit te voeren en te gebruiken zonder toestemming van of toeschrijving aan Unsplash of de fotograaf zelf.

Daarnaast zijn er in dit verslag ook afbeeldingen gebruikt die zijn verkregen via een actief Unsplash+ abonnement. Deze Unsplash+ afbeeldingen zijn gedownload en gebruikt in overeenstemming met de Unsplash+ voorwaarden, die een niet-exclusieve, wereldwijde licentie bieden voor gebruik in een onbeperkt aantal projecten en media. De distributie van dit verslag voldoet aan de licentievoorwaarden van Unsplash+, inclusief alle relevante gebruiksbeperkingen en -rechten.